

INFORMATIENOTITIE RAAD

Onderwerp	Informatienotitie Regionale Regietafel Vluchtelingen IJsselland (RRVIJ)
Zaaknummer	45101-2023
B&W vergadering	12 september 2023
Portefeuillehouder	Dhr. A.H. (Alexander) Kreule Mevr. G.H. (Gerria) Toeter
Behandelend ambtenaar	Marlon Oostewechel telefoon: 06-20104569 e-mail: marlon.oostewechel@raalte.nl

Kennis te nemen van

De ontwikkelingen rondom het thema vluchtelingen en de Regionale Regietafel Vluchtelingen IJsselland (RRVIJ).

Inleiding

Sinds juni 2023 is de Regionale Regietafel Vluchtelingen IJsselland (RRVIJ) actief. Deze is in de plaats gekomen van het bestuurlijk afstemmingsoverleg, waar burgemeester Martijn Dadema namens de gemeente Raalte aan deelnam. In de regietafel zijn alle 11 gemeenten van IJsselland vertegenwoordigd door een wethouder of burgemeester. Het zijn bestuurders met verschillende portefeuilles, zodat alle relevante beleidsterreinen aan tafel zitten. Vanuit de gemeente Raalte zijn de verantwoordelijke wethouders vluchtelingen Gerria Toeter (sociaal) en Alexander Kreule (wonen) vertegenwoordigd. De provincie is ambtelijk vertegenwoordigd en ook de provinciale vertegenwoordiger van de tijdelijke VNG-commissie Asiel & Migratie neemt deel. De voorzitter van de RRVIJ is Yvonne van Mastrigt, waarnemend burgemeester van de gemeente Olst-Wijhe. De RRVIJ wordt ondersteund door een programmeerteam dat gecoördineerd wordt vanuit de Veiligheidsregio IJsselland.

De RRVIJ heeft als opdracht:

- Bestuurlijke regie op de realisatie van de opgaven op het gebied van vluchtelingen.**
 - Voldoende + kwalitatief toereikende (nood)opvang voor Oekraïense ontheemden.
 - Voldoende huisvesting van statushouders, inclusief alleenstaande minderjarigen (en Oekraïense ontheemden).
 - Een stabiel en flexibel opvanglandschap voor asielzoekers, inclusief alleenstaande minderjarigen, conform de Uitvoeringsagenda en de Spreidingswet.
 - Voldoende toegang tot onderwijs, zorg, werk en begeleiding.
- Afstemmen en agenderen van vragen & voorstellen voor:**
 - De reguliere regionale overleggen inzake veiligheid, wonen, arbeidsmarkt, zorg/wmo en onderwijs.
 - De betrokken VNG-commissies en de provinciale en landelijke regietafels.
- Sturen op:**
 - Het delen van informatie en werkwijzen zodat niet iedereen het wiel opnieuw hoeft uit te vinden.
 - Het vinden van creatieve oplossingen.
- Betrekken van netwerkpartners**
 - Denk aan Vluchtelingenwerk, COA, Nidos, IND, wooncorporaties, kerken, werkgeversservicepunt, zorg- en onderwijsinstellingen.

Let wel: de RRVIJ fungeert niet als opdrachtgever, maar treedt feitelijk op als spelverdeler naar bestaande bestuurlijke overleggen op alle terreinen die de opvang en huisvesting van vluchtelingen raken.

Kernboodschap

Vluchtelingen

Onder vluchtelingen verstaan we drie groepen, namelijk asielzoekers, statushouders en Oekraïense ontheemden. Asielzoekers hebben bescherming aangevraagd en wachten gedurende de asielprocedure in een asielzoekerscentra. Een asielzoeker wordt statushouder zodra het een verblijfsvergunning krijgt. Een statushouder gaat dan deel uitmaken van de Nederlandse samenleving en wordt gekoppeld aan een gemeente. Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor passende huisvesting voor statushouders. Voor Oekraïense ontheemden geldt de Regeling opvang ontheemden Oekraïne, waardoor we als gemeente een morele taakstelling hebben voor het huisvesten van deze groep.

Opgaven IJsselland

Tijdens de laatste RRVJ op 14 juli 2023 hebben de bestuurders geconstateerd dat IJsselland goed op schema ligt voor wat betreft de opgaven op het terrein van opvangplekken voor ontheemde Oekraïners en asielopvangplekken. De RRVJ wil daarbij niet alleen meer kijken naar kwantiteit, maar gaat ook naar de kwaliteit van de opvang kijken. De gemeente Raalte heeft op dit moment 265 gemeentelijke opvangplekken voor ontheemden uit Oekraïne.

Met name op het terrein van de huisvesting van statushouders lopen de meeste gemeenten in IJsselland achter op hun taakstelling. Dit is zorgelijk omdat de taakstelling in de tweede helft van 2023 verder oploopt en huisvesting de doorstroom in de asielketen bevordert. Het is geen eenvoudige opgave om de statushouders te huisvesten omdat dit samenhangt met de brede woningnood. Om deze reden wordt dit onderwerp ook besproken op het bestuurlijk overleg Wonen.

In de gemeente Raalte hebben we over heel 2023 een taakstelling van 105 statushouders. We doen ons uiterste best om deze taakstelling te halen. De gemeente is in gesprek met Sallandwonen om te kijken naar passende afspraken. Ondanks onze vele inspanningen hebben we de taakstelling voor het eerste halfjaar niet kunnen behalen. In de zomer heeft de gemeente nog wel een aantal statushouders kunnen huisvesten, waardoor we nu bijna de taakstelling van het eerste halfjaar hebben gerealiseerd. De gemeente blijft zich (samen met partners) ook het tweede halfjaar inspannen om aan de taakstelling te voldoen.

Op 28 september staat het onderwerp statushouders geagendeerd tijdens een Rond de Tafel. Hier zal meer toelichting gegeven worden over de rol van de gemeente bij de doelgroep statushouders, voornamelijk op het gebied van inburgering.

Alleenreizende minderjarige vluchtelingen

Specifiek voor de groep AMV (alleenreizende minderjarige vluchtelingen) loopt IJsselland zowel op het terrein van opvangplekken als huisvesting van AMV-statushouders achter op de taakstelling. Zie ook hieronder.

Een grote groep kinderen en jongeren dreigt de komende maanden geen bed, bescherming of begeleiding te kunnen krijgen. Het Nidos en het COA luiden de noodklok dat er dringend opvang nodig is voor deze alleenreizende kinderen en jongeren op de vlucht. Als er niet snel meer plekken worden gerealiseerd, dreigen ze in het beste geval zonder begeleiding in de crisishulpverlening terecht te komen. Daar is weinig of geen onderwijs of medische en psychische zorg beschikbaar. Dit is strijd met de kinderrechten.

De meeste gevluchte kinderen en jongeren mogen hier blijven en willen iets maken van hun leven. Ze willen de taal leren, naar school, een bestaan opbouwen. Dat vraagt wat van ons als samenleving, en dat start met voldoende en geschikte opvang. Ze moeten zich veilig weten en thuis voelen. De oproep is onderschreven door veel bestuurders en maatschappelijke organisaties en is tijdens de laatste RRVJ expliciet genoemd.

Ook voor de gemeente Raalte geldt dat het vinden van voldoende, passende en duurzame huisvesting voor statushouders (waaronder ook AMV) en Oekraïense ontheemden moeizaam gaat. Dit heeft enerzijds te maken met de woningnood en de toegenomen vraag aan huurwoningen, anderzijds is de oproep van het Rijk om te kijken naar duurzame en kwalitatieve opvang/huisvesting. Dit brengt uitdagingen met zich mee in de huidige woningmarkt.

Derdelanders

Het is een kwestie die al langer speelt; het perspectief voor de zogenoemde derdelanders in de Oekraïne-opvang. Derdelanders zijn Oekraïense vluchtelingen, met een tijdelijke verblijfsvergunning in Oekraïne. Per 4 september a.s. hebben zij officieel geen recht meer op opvang en leefgeld. Ze hebben allemaal een brief ontvangen dat ze hierop actie moeten ondernemen (asielaanvraag of terugkeer naar land van herkomst). De respons op die brief is laag, hoogstwaarschijnlijk omdat al twee keer eerder is aangekondigd dat dit zou gebeuren, maar dit toen niet werd doorgezet (zowel in september vorig jaar als in maart dit jaar).

Het Rijk werkt momenteel aan een richtlijn waarmee gemeenten weten hoe ze in september moeten handelen. In gemeente Raalte is er één derdelander gehuisvest in de gemeentelijk opvang (voor zover nu bekend).

Bestuursovereenkomst Overijssel

Het streven is om in het najaar een bestuursovereenkomst te sluiten met het Rijk. Om rust, duidelijkheid en structuur te creëren: dit gaan we de komende periode doen in Overijssel op het terrein van reguliere azc's, opvang Oekraïense ontheemden, (crisis)noodopvang, opvang gevluchte kinderen & jongeren en huisvesting van statushouders.

Commissaris van de Koning Andries Heidema lichtte toe in de RRVIJ dat het voordeel van zo'n bestuursovereenkomst is dat de gemeenten aan het Rijk duidelijk maken wat zij nodig hebben om deze opgaven te realiseren. Dan gaat het om financiën, maar zeker ook om andere randvoorwaarden zoals onderwijs en zorg maar ook participatie, voorinburgering en leefbaarheid.

Door de val van het kabinet is het nu mogelijk lastiger om met het ministerie afspraken te maken over pilots buiten de reguliere regelingen om. Mede hierom is afgesproken om ook te inventariseren welke randvoorwaarden nu niet gerealiseerd worden en dit vast te leggen in een pakket dat aan het nieuwe kabinet gepresenteerd kan worden. Yvonne van Mastrikt vatte dit samen met: we werken aan een akkoord en aan een 'nog niet akkoord'.

Met de inzet van de RRVIJ hebben wij in Raalte actuele informatie, korte lijnen met landelijke gremia, adequate afstemming met andere deelnemende gemeenten en kunnen we snel schakelen. Deelname aan RRVIJ helpt Raalte om de opvang van vluchtelingen en de taken die hierbij horen lokaal slagvaardig op te pakken.

Vervolg

Met de inrichting van de RRVIJ heeft IJsselland een mooie stap gezet om vanuit de crisis naar een bestendige toekomst op het dynamische terrein van opvang en huisvesting van vluchtelingen te komen. Alhoewel IJsselland momenteel op een aantal terreinen goed op schema ligt, zijn er ook nog grote uitdagingen op het terrein van huisvesting, AMV-ers en aanpalende terreinen als onderwijs, zorg, werk en inburgering. Vanuit de gemeente Raalte werken we toe naar een lange termijn visie die inzet om te werken vanuit rust en duidelijke kaders.

burgemeester en wethouders van de gemeente Raalte,

de secretaris
Monique van Esterik

de locoburgemeester
Ben Nijboer